

V ČR se poprvé narodilo dítě z transplantované dělohy

Praha, 17. září 2019 – Ve čtvrtek 29. srpna se na Gynekologicko-porodnické klinice 2. LF UK a FN Motol narodil 27leté ženě s transplantovanou dělohou zdravý chlapeček. Završilo se tak úsilí speciálně vytvořeného týmu FN Motol pod vedením MUDr. Romana Chmela, Ph.D. a Institutu klinické a experimentální medicíny pod vedením doc. MUDr. Jiřího Froňka, Ph.D. FRCS. V České republice jde o historicky první případ, kdy se u pacientky po transplantaci dělohy podařilo úspěšně udržet těhotenství až do doby porodu. Dítě se narodilo císařským řezem, a to ve 35. týdnu těhotenství. Maminka i novorozenec s porodní váhou 2740g jsou cca dva týdny po porodu v pořádku. Transplantovaná děloha byla pacientce ponechána pro možnost případného druhého těhotenství.

I když se v ČR několika ženám s transplantovanou dělohou již v minulosti podařilo otěhotnět, teprve porodem prvního zdravého dítěte se podařilo naplnit šestiletou snahu a očekávání zcela unikátního projektu. Ten dává obrovskou naději všem pacientkám s chybějící dělohou porodit vlastní zdravé dítě.

„Klinická studie IKEM a FN Motol zahrnuje transplantace dělohy od živých dárkyň, nejčastěji od matky či tety, ale také od kadaverózních dárkyň. A právě výše zmíněnou transplantací jsme udělali první krok k přepsání transplantačních protokolů mnohých světových center, které tuto zdravotní péči poskytují,“ doplňuje doc. MUDr. Jiří Froněk, Ph.D., FRCS, přednosta Kliniky transplantační chirurgie IKEM a současný prezident Světové společnosti pro transplantaci dělohy (ISUTx).

Ženy, u kterých byla transplantace úspěšná, podstupují následně ve FN Motol umělé oplodnění. Odborně na něm participují týmy Gynekologicko-porodnické kliniky 2. LF UK a FN Motol a Ústavu biologie a lékařské genetiky 2. LF UK a FN Motol.

Pacientka s vrozeným chyběním dělohy, tzv. Mayer-Rokitansky-Küster-Hauser (MRKH) syndromem, podstoupila transplantaci dělohy od dárkyně se smrtí mozku v roce 2017. Ještě před transplantací jí byla ve FN Motol odebrána vajíčka, která byla následně oplodněna partnerovými spermii a embrya se pak ve zmrazeném stavu uchovávala až do doby umělého oplodnění. To se v odstupu dvou let od transplantace úspěšně podařilo.

Celé těhotenství včetně asistované reprodukce probíhalo pod intenzivní kontrolou lékařů FN Motol bez závažných komplikací. **„Maminka byla oproti jiným rodičkám častěji sledována. Běžné jsou kontroly jednou za měsíc, v tomto případě to bylo dvakrát měsíčně,“** říká MUDr. Roman Chmel, Ph.D., přednosta Gynekologicko-porodnické kliniky a ošetřující lékař 27leté maminky. Růst plodu v děloze, ultrazvuková i všechna další potřebná vyšetření nevykazovala odchylky od běžného těhotenství. A ani imunosupresiva, tedy léky potlačující imunitu, které musí maminka kvůli transplantované děloze užívat, neměla na vývoj plodu v děloze negativní dopad.

Samotný porod císařským řezem proběhl bez jakýchkoliv komplikací, i když o týden dřív, než bylo původně naplánované. **„Rodička přijela k nám do porodnice v 35. týdnu těhotenství již s děložními stahy. Pro to jsme museli ihned zahájit přípravy na porod. Zvládli jsme ho provést v poměrně krátkém čase, trval přesně 47 minut,“** říká MUDr. Marek Pluta, Ph.D., primář kliniky, který porod vedl. Operační tým tvořilo cca 10 lidí. Kromě porodníků i neonatologové, anesteziologové, porodní asistentky a zdravotní sestry.

Běžně se porody u žen s transplantovanou dělohou všude na světě plánují na cca 36. týden těhotenství. **„Dosud není jasné, zda se dá těhotenství po transplantaci dělohy dovést až do řádného termínu porodu, tedy do 40. týdne. To se zatím nikomu na světě nepodařilo,“** říká přednosta Chmel. Podle něj zatím všechny ženy s transplantovanou dělohou rodily mezi 32. až 36. týdnem těhotenství.

Maminka i chlapeček jsou více než dva týdny po porodu zcela v pořádku, dobře se rozběhla i laktace a chlapeček je plně kojený. Vzhledem k velmi příznivému poporodnímu průběhu již byli oba propuštěni do domácí péče. Maminka bude sledována v prvních dvou měsících po porodu po dvou týdnech, a pokud nenastanou žádné komplikace, bude další kontrola následovat až za šest měsíců.

Jedno prvenství ale FN Motol tímto porodem získal. **„Jsem rád, že se motolská nemocnice může pochlubit jedním světovým unikátem. Jedná se totiž o první případ, kdy se narodilo dítě z dělohy, ze které**

se předtím žádné dítě ještě nikdy nenarodilo,“ říká Miloslav Ludvík, ředitel Fakultní nemocnice v Motole. Dosud byly ve světě totiž matkám transplantovány pouze orgány od dárkyň, které již dříve porodily jedno a více dětí. Celkem se na světě podařilo přibližně 20 porodů u žen s transplantovanou dělohou, a to ve Švédsku, USA, Brazílii nebo Indii.

Transplantace dělohy se provádí ženám, které nemají funkční dělohu, a to buď na základě absence, nebo pokud jim z různých zdravotních důvodů musela být chirurgicky odstraněna. **„Těším mne, že je úsilí dvou velkých českých center korunováno úspěchem. IKEM tuto klinickou studii plně hradí z vlastních prostředků. Prozatím se jedná o deset transplantací, z nichž tři musely být z medicínských důvodů následně odstraněny,**“ vysvětluje Ing. Michal Stiborek, MBA, ředitel Institutu klinické a experimentální medicíny.

Kontakty pro média:

Mgr. Pavlína Danková, tisková mluvčí FN Motol
tel.: 724 227 503, e-mail: pavlina.dankova@fnmotol.cz

Mgr. Markéta Šenkýřová, tisková mluvčí IKEM
tel.: 736 502 805, e-mail: marketa.senkyrova@ikem.cz